

За інженерні кадри

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 15 (515)

П'ЯТНИЦЯ, 25 червня 1993 року.

Телефон редакції:
22-68.

КНИГИ НАШИХ УЧЕНИХ

«Діагностування електричних розподільних мереж». Книгу під такою назвою видали В. М. Кутін і О. І. Кульма-тицький. Вийшла у видавни-цтві «Техніка».

В книзі розглянуто питання експлуатації та ремонту роз-подільних мереж. Викладено методичні основи управління технічним станом розподіль-них мереж за допомогою ді-агностування. Описано мето-ди, прилади, схеми контро-лю ізоляції та пошуку місць пошкодження у розподільних мережах постійного та змін-ного струму напругою до 35 кВ.

Розрахована на інженерно-технічних працівників, май-стрів та кваліфікованих еле-ктромонтерів, зайнятих експлуатацією і ремонтом розподільних мереж і елек-тробудівництва підприємств і організацій, може бути ко-рисною студентам електро-енергетичних спеціальностей.

Навчально-методичний кабінет Міністерства освіти України видав монографію нашого докторанта Петра Павловича Трохимчука «По-ліметрична теорія міри і ви-мірювань та декілька її засто-сувань». Це оригінальна на-укова праця.

«Може здатися, — пише автор у передмові, — що книга присвячена спробі (за виразом Козьми Пруtkова) «обійняти те, що не обніма-ється», але в науці назріли проблеми, які потребують нових концепцій, в даному випадку — поліметричної.

Частина з них приведено в книзі, яку можна сприймати і як відповідь на запитання: що було б, якби світ пішов від Кеплера не за Ньюто-ном — Клеро, а за Мопер-тю? Думаю, що якби пара-лельно з лінією Клеро-Далам-бер — Лаплас та інших роз-вивалась лінія Мопертю, то наука тільки виграла б.

Отже, пропоную вам по-дорож у дещо іншу область формалізації знань, яку по-трібно на сьогоднішній день розвивати. Можливо, що це наука майбутнього, хоча й має вона дуже старі корені.

Книгу можна рекоменду-вати і як наукову працю, і як навчальний посібник сту-дентам, що навчаються за спеціальностями: «Математи-ка», «Прикладна математи-ка», «Математична кіберне-тика», «Тесретична та мате-матична фізика», «Філосо-фія науки», та «Мистецтво-знавство». Он який діапазон.

Рецензуючи цю працю, академік АН України В. А. Рвачов пише: «... книга справляє враження цілісного наукового дослідження, яке тільки-но починає розвива-тись і в якому отриманий лише ряд основних фунда-ментальних результатів, та крім фундаменту зведених вже й каркас, який потріб-но наповнити фактами, ме-тодами, теоріями.

Практично це перша книга в області поліметричної ме-тодології та методів, яка характеризує сучасний рі-вень досліджень в цій об-ласті».

ІХО стало в інститут-ських коридорах. За-вершився навчальний рік, більшість студентів — на практиці і канікулах. Ну, а для великого загону на-стало радісно-сумне про-щання з вузом. Попереду у них — довга життєва до-рога з інженерним дипломом ВПІ.

Якою вона видається? Звичайно ж — нелегкою. Головне — щоб щасливою. Хай же вам щастить, доро-гі наші випускники!

А принагідно — коротень-ке слово проректора Та-мари Болеславни Буаль-

У ВИРІЙ

ської.

— Випускаємо 1350 ін-женерів. 95 найкращих одержують дипломи з від-знакою. Вручення дипломів — завтра, 26 червня, на стадіоні. Підготовлена свя-ткова програма з вітаннями, танцями, піснями, квітами. Як завжди. Хочеться тіль-ки одного — щоб цього пам'ятного дня була тепла, сонячна погода, щоб не пе-реносити торжества до за-лів (цей варіант, про всяк

випадок, передбачено).

Після загальної програми випускники мають змогу на останнє зібратися за святко-вими столами студентської їдальні.

...Отже, пташенята вилі-тають у вирій. Щасливого польоту, ясного неба, твор-чих висот!

А на цих фото — уже історія. Ще тільки у вів-торок Степан Лісовий зні-мав захист дипломів в групі 1-КІТ 88, ще у вівторок ті, кого ви бачите на знімку, були студентами. Сьогодні вони вже — інженери.

Виходимо на Кембрідж

Коли в нашому інститу-ті перебувала делегація з Кембріджського графства, керівництво ВПІ вирішило звернутися з листом до керівництва університету в селі Кембріджської уні-верситету на предмет мож-ливого тісного співробітни-тва. Ми могли б запозичити в них багато корисного.

І ось з Кембріджа на-дійшла відповідь.

«Дякую Вам за Вашого листа, в якому йдеться про зв'язки між Вашим ін-ститутом і Університетом. Шкодою, що не маю мож-ливості дати ґрунтовну від-повідь, але хотів би пові-домити Вам таке: якщо Ви дасте мені знати, в яких напрямках (галузях) бажа-єте співробітничати, я був би радий сприяти встанов-ленню контактів з нашими факультетами. Вам, можли-во буде цікаво цікаво діз-натися про те, що Універ-ситет, як такий, складає угоди про співробітництво тільки через спеціалізовані (предметні) факультети і департаменти, які й при-ймають остаточні рішення що-до творчих контрактів.

З повагою віце-канцлер професор сер Девід Вільямс.

...Отже, будь ласка, ви-ходьте на ректорат зі сво-їми думками й пропозиці-ями. Англіїці, як бачите, не проти.

Степашки ждуть

До останнього часу відпо-чинок на нашій базі у Сте-пашках висів під великим знаком питання: чи виста-чить пороку утримувати базу в умовах нинішньої економі-чної кризи, коли ціни стри-бають такими темпами, що нормальним державам це здається фантастикою?

Сумніви — позаду, хоча й з деякими втратами у по-передніх розрахунках. Спо-дівається, що зі співробітни-ків більше 15 тисяч купонів за двотижневу путівку не братимуть, однак зійшлися на тому, що платити дове-деться 20 тисяч (враховуючи нинішнє підвищення платні, це не так уже й обтяжливо). Студенти платитимуть по 10 тисяч.

Звичайно, всі ці розрахун-ки стосуються тільки інсти-тутського людю. Не заборон-яється перебування в спор-тивному таборі й тих, хто не має статусу працівника ВПІ, але в цьому разі дове-деться викладати повну вар-тість путівки, тобто, 74 ти-сячі карбованців.

Правда, нинішнього року ми не потягнемо утримання чотирьох змін. Буде тільки дві: з другої половини липня по першу половини серпня.

Фонд милосердя

Вінницький філіал Ук-раїнського фонду мило-сердя і здоров'я звернувся до керівництва інституту з проханням відрахувати для його потреб розмір одноденного заробітку ко-жного працівника. У доб-рі застійні часи з таким листом зверталися, як правило, до парткомів. Ак-ція миттєво перетворю-валася на «ентузіазм ко-лективу» і мав клопіт той, хто пробував виламувати-ся з дружніх рядів одно-думства, мотивуючи від-мову тим, що й сам по-требує матеріальної допо-моги або ще гірше — тим, що не хоче годувати ар-мію чиновників, котрі при-сміювались до фонду.

Сьогодні ці мотиви бе-руться до уваги. Аби зна-ти, куди ті кошти підуть насправді, вирішено ство-рити при інституті влас-ний фонд милосердя і здоров'я на громадських засадах, щоб не утриму-вати штату, а всі зібрані кошти спрямовувати на допомогу малоімущим, ін-валідам, студентам-сиро-там. Справу цю доручено профкоміві з добровільних поданням заяви кожного.

Для роботи за кордоном

1 липня першими в інституті здаватимуть вступні іспити абітурі-енти, які проходять зараз курс поглибленого вив-чення англійської мови при факультеті перепідго-товки кадрів енергетичної галузі.

Чому саме енергетич-ної?

Річ у тому, що це нав-чання буде платним — за попередніми умовами 400 тисяч карбованців на кожного студента. Не ко-жен, звичайно, може ви-класти такі гроші. Тим часом, виробниче об'єд-нання «Вінницяенерго» по-годилося на це недешеве спонсорство.

В підготовчу групу ви-пускників середніх шкіл підібрано 20 чоловік, які навчалися без трійок і мали нахил до англійсь-кої. Завтра у них гаряча пора. Ними займаються найкваліфікованіші ви-кладачі кафедри іноземних мов. При вступі абітурі-енти пройдуть також співбесіду з фізики, ма-тематики, української, і якщо витримують цей іс-

пит, то стануть першими студентами нового набору зі спеціальності «Елект-ричні станції» а через 5 років бакалаврами-пере-кладачами або ж після шести років — інженера-ми зі знанням іноземної; якщо ж не витримують, то матимуть ще час по-ступати на загальних під-ставах.

Декан ФПК В. М. Ку-тін повідомляє ще одну новину. Міністерство ене-ргетики України розгор-нуло широку зовнішньо-економічну діяльність, йому терміново потрібні фахівці, які б могли працювати за кордоном. В цьому зв'язку факульт набиратиме групу з 25 слухачів, які уже через рік стануть бака-лаврами менеджменту. Само собою зрозуміло, що в цій престижній групі навчатимуться спе-ціалісти, які уже мають інженерну професію. Го-ловне для них — добре оволодіти іноземну мову й економіку, а загалом у їхній насиченій програ-мі буде 17 дисциплін.

Без романтики

Жаль романтики третіх семестрів, коли їздили наші студенти і в далеку Тюмень за запахом тайги, і в близьке Ведмеже Вушко на збирання полуниць, і в Крим — на помі-дори й кавуни, і по області — будувати до-роги, корівники, дитячі садки. Незабутні бу-ли дні і просто не віриться, що все це одійшло назавше.

Проте мовчить телефон 4-04-66, де ще сидять люди, котрі пишуть у своєму оголо-шенні, що вони є штабом студентських бу-дівельних загонів, закликають дзвонити, обі-цяючи добрий приробіток до студентської сти-пендії.

Нема охочих. Краще податися в Польщу за доларами, в Москву — за рублями. Виго-да і романтика — несумісні. А жаль! Опа-дає листя з ліричного дерева молодих захоп-лень, сухий практицизм святкує перемогу за перемогою. Невже в майбутньому суспіль-стві широта душі не матиме ніякого значення?

Вияткі, правда, трапляються. Налашту-валася їхати в Тюмень група з інженерно-будівельного факультету. Спасибі випускни-кові ВПІ 1984-го року Миколі Васильовичу Шевчуку. Їздив за адресами студентської романтики, зарекомендував себе добрим ор-ганізатором, був запрошений туди на роботу і через 5 років очолив потужне будівельно-монтажне управління тресту «Холмогорнафта». Щоліта запрошує до себе хлопців з рідного факультету, який до речі, по тому закінчив і його брат Юрій, і донька Ліля (завтра во-на одержує у нас інженерний диплом).

Отже, на поклик Миколи Васильовича від-гукнулися десятеро ентузіастів. Нема вели-кої біди в тому, що їдуть не на Україну — добру практику можна пройти і на російських будовах. А головне все-таки — Романтика! Молодим без неї нудно!

ДЕ ДНІПРО І КРУЧІ

Укомплектувалась чудова команда для поїздки в місто Канів: цілу дорогу в автобусі лунали українські пісні й інтернаціональний сміх — ніхто не звертав уваги на ярмарки й універмаги, котрі не раз пропливали за вікнами. Але в Каневі все-таки змусили водія натиснути на гальма, побачивши продавця морозива. Воно й зрозуміло — молодість і спека.

По тому було найголовніше — усі ми піднялися на кручі святого Канівського заповідника з могилою і музеєм Тараса Григоровича Шевченка.

Мить! Зупинися! Ти прекрасна! — величний спокій, синьоока дніпровська далечина і кобзарі під дубами, які стрічають нас піснями.

Що найбільше запало в душу після відвідин того місця?

Те, що поетичного генія життя випробовує на якості, устеляючи його дорогу тернами і боками. Те, що ми не гірше інших народів уміємо шанувати свого генія.

Текст і фото С. Лісового.

ФЕЙЛЕТОН

АНТОЛОГІЯ РАДЯНСЬКОЇ ПІСНІ

Все выше, выше и выше...
— **Лібералізація цін.**
Союз нерушимый республик свободных сплотила навеки Великая Русь... — **СНД.**
Помни грохот металла и друзей боевых имена, кровью праведной, алой наша дружба навек скреплена... — **Грузино-абхазский конфликт.**
Солнечному миру — Да! Да! Да! ядерному взрыву — Нет! Нет! Нет! — **Чорнобиль.**
И снится нам не рокот космодрома, не эта ледяная синева, а снится нам трава у дома, зеленая, зеленая, трава. — **Фермерство.**
Стою на полустаночке в цветистом полшалочке, а мимо пролетают поезда... — **Нема грошей на квиток.**
Нет без тревог ни сна, ни дня, где-то жалейка плачет... — **Проблеми злочинності.**
Отчего у нас в поселке у девчат переполох... — **СНД.**
Снятся людям иногда их родные города... — **Еміграція.**
Будут внуки потом, все опять повторится сначала... — **Якщо виживемо тепер.**
Что ты, Вася, приуныл, голову повесил? — **Повертався з ринку.**
Партия наши народы сплотила в братский, единый союз трудовой... — **Азербайджан — Вірменія, Інгусетія — Осетія.**
Не кочегары мы, не плотники, но сожалений горьких нет... — **Посередницький кооператив.**
На Волге широкой, на стражке далекой гудками кого-то зовет пароход... — **Теж ціни.**
Не слышны в саду даже шорохи, все здесь замерло до утра... — **На «роботу» вийшли грабіжники.**
Сегодня мы не на параде, мы к коммунизму на

пути. В коммунистической бригаде с нами Ленин впереди! — **Події Першого Травня в Москві.**
Бьется в тесной печурке огонь, на поленьях смола, как слеза... — **Криза з енергосистемами.**
Что ж ты, милая, смотришь искоса, низко голову наклонила? — **Депутати Мо**

роз і Скорик.

Мой адрес не дом и не улица, мой адрес — Советский Союз... — **БОМЖ (без певного місця проживання).**
Дунай, Дунай, ану узнай, где чей подарок? — **Міжнародні економічні санкції проти колишньої Югославії.**

АНТИФАШИСТСЬКИЙ ФОРУМ

Минулої суботи в приміщенні Вінницького політехнічного інституту відкрився антифашистський форум, організований Вінницьким обласним об'єднанням «Вічний пам'ятник» (Спілка колишніх в'язнів фашистських гетто, концтаборів, а також рятівників євреїв).

Зал засідань заповнили гості з багатьох міст України, райцентрів області.

Учасників форуму привітав проректор інституту професор Ю. А. Буренніков.

Своїми думками, спогадами поділилися представники Київського товариства культури імені Шолом-Алейхеа С. Н. Бронштейн, професор М. К. Шейхтман, голова Вінницького Руху С. М. Вовк,

заступник голови асоціації міжнародної загоди та миру на Україні О. Я. Найман, почесний добротворець М. Й. Родан, яка ризикуючи власним життям рятувала приречених до знищення євреїв та інших. Були зачитані вітальні телеграми, в тому числі від міжнародної спілки малолітніх в'язнів фашизму.

Особлива шана була виявлена рятівникам, їхнім нащадкам, які прибули на форум. Їм вручили почесні дипломи, значки, подарунки.

Після цього учасники познайомилися з експозиціями Інститутських музеїв. У наступні дні учасники форуму працювали по секціях, зустрілися в Будинку учених творчої інтелігенції.

«Я, звісно, дилетант в історії російської культури...»

Саме в цьому зізнався доктор фізико-математичних наук, професор М. Рвачов у своїй статті, опублікованій газетою «За інженерні кадри» 25 травня 1993 року. Безперечно, що це грайливе зізнання не було щирим, оскільки людина, яка визнає свою некомпетентність, не може так самовпевнено і з такою неприхованою насолодою почати, судити, докоряти. На мою думку, ця публікація є класичним прикладом того, як дилетантство «захиснене» вченим сту-пенем доктора наук і посадою професора, демонструє, з одного боку, вперту переконаність: все, що лежить за межами мого власного розуміння — просто дурниці; а з другого — відверту зневагу (інколи навіть дещо агресивну) по відношенню до тих знань, які лежать за межами власної професії. Але найбільше вражає та, нічим не виправдана, войовничість, з якою професор закликає до моральності.

Прикро тільки, що ці, такі зрозумілі наміри підвищити етичні вимоги до кожного, продиктовані бажанням захистити і виправдати відвертий прагматизм і цілу низку неетичних вчинків власної дитини. А на тлі загальних роздумів професора М. Рвачова про «дефіцит моральності» досить несподівано виглядає пропозиція: «Так що давайте, шановні колеги, «технарі» і суспільствознавці, постараймося хоча б не вчити студентів моральності власним прикладом»...???

Викликає подив і те, що М. Рвачов претендує бути зразком совісті і моральності за рахунок звинувачення всіх суспільствознавців у відсутності совісті.

Вважаю за потрібне нагадати, що кафедри суспільних наук не мають ніякого відношення до курсу «Історія російської культури». Тому не завадить вибачитись перед «ТОВАРИШАМИ — суспільствознавцями», яких так безжалюдно звинувачено ні за що ні про що. Слід було б розібратися хоча б у тому, що в нашому інституті вже четвертий рік крім суспільних наук, які викладаються кафедрами історії філософії, ОЕТ, ТСПВ (зараз кафедра КССПВ) читається інтегральний курс культурології, до складу якого входять сім дисциплін, серед яких є та, зміст якої викладає у професора Рвачова несподіване обурення (хоча я і зрозуміла, що ні зміст, ні навіть програма навчальної дисципліни «Російська культура XIV—XX століть» професору невідомі).

Оскільки обсяг газетної статті не дає можливості пояснити принципову відмінність культурологічних наук від суспільних, прокоментую тільки те, що найбільше роздратувало М. Рвачова. Йдеться про питання в білеті «Марксизм — як релігія». Думаю, що це питання не викликало б подиву, якби шановний колега знав про те, що на початку XX століття (1907—1910 р.р.) в Росії виникла релігійно-філософська течія («богостроїтельство»), яка ставила собі за мету створення « нової релігії без бога ». Відомими «богостроїтелями» були М. К. Михайловський, П. А. Лавров, А. В. Луначарський, О. О. Богданов. Як свого часу «народники», керуючись думкою про безнадійну пасивність «натовпу», дійшли висновку про

необхідність маніпулювати поведінкою мас, і пізніше «богостроїтели» вважали за необхідне звертатися до мас від імені «вищої істоти», мова якої була б зрозуміла більшості неосвіченого народу і ґрунтувалась на потребі віри.

Досить химерна ідея поєднання марксизму з релігією мала під собою реальну загострену проблему поєднання марксизму з масовим стихійним рухом. В роботі «Релігія і соціалізм» марксист А. В. Луначарський пише «...істинна любов к Марксу, воссторженное удивление перед его гением не помешает его делу расти. Не может застыть в догму последняя великая религия, подаренная титаном-евреем пролетариату и человечеству».

Ця свідомо акція міфотворення має аналоги і в сучасному житті. Тому зовсім не зайве знати і розуміти культову міфотворчість, ідолопоклоніння, містифікації, які виникають в контексті культури за певних умов.

Щодо терміну «демонологія», який також чомусь не сподобався, то він активно використовується в культурології XIX—XX ст. (зокрема, в книзі М. О. Орлова «Історія сношеній человека с дьяволом» 1904 р.) і його вживання пов'язане з роботами видатних демонологів XVI—XVII ст. Веїера, Бодена, Гійона та інших. На жаль, заобов'язані довести повільно покидають наш світ і мають значний вплив на характер взаємовідносин людини з докошишнім середовищем. А оскільки культ сатани знаходить активних прихильників і серед студентської молоді (в нашому інституті маємо доволі прикладів, коли горезвісні «печатки» і підписи Satana з'являються де завгодно). Саме тому в курсі культурологічних наук не є зайвим осмислення зв'язів, які при-таманні людській свідомості.

Знайомство студентів з «Російськими народними ереями XVII—XVIII ст.» викликає в студентській аудиторії цікавість хоча б тому, що має відношення до таких явищ в культурі, як «опозиція», «протест», «накодування», привертає увагу до того, що є нешаблонним мисленням.

На завершення хотіла б звернути увагу на специфічне, але досить типово для побутового рівня розуміння культури, яке демонструє шановний професор, уявляючи масштаби культури тільки в межах «починаючи з невідомої правильно розмовляти будь-якою мовою і закінчуючи слиною, яку курець демонстративно сплюве, собі під ноги». І саме в цих межах, а також в необхідності вирішення проблеми про місце для паління вбачає М. Рвачов практично необмежене «поле діяльності для етичної, естетичної...коротко кажучи, гуманітарної освіти».

Погоджуючись з тим, що рівень гуманітарної культури студентства потребує значного підвищення, переконана — починаючи треба з нас самих, професорсько-викладацького складу. Тим паче, що студенти в значній більшості не протестують проти гуманітарної освіти і не ігнорують заняття з культурології. В опозиції, на жаль, окремі, викладачі.

Т. БУЯЛЬСЬКА,
проректор з виховної роботи.

ПІД ДВЕРИМА КАФЕДРИ

Цей симпатичний песик поводився у дворі великого міського будинку не так, як інші, котрі звикли принизливо зазірати в очі й покірливо чекати кусня хліба або удару ногою. Завше стояв на відстані і мовби чекав того, хто йому сподобається і зрозуміє сам, що він голодний. В собаці, видать, говорила гідність породних предків. Комісаренко виніс йому трохи м'яса (це було два роки тому, коли воно ще не перебувало в розряді нинішнього супердефіциту). Песик проковтнув і лише після цього глянув з остержливою довірою. В його очах світився розум і наступного дня Юрій Якович знову приніс йому попоїсти. Так вони й подружились. І тепер цього собаку знає багато хто. Він супроводжує свого «приятеля» на роботу, лягає біля входу до Інститутського корпусу і чекає до тих пір, поки не

скінчаться заняття. Цю зворушливу відданість запримітили і прийшли до нас у редакцію:

— Напишіть. Історія незвичайна. Тим паче, що Юрій Якович — людина строга, не схильна до сентиментів...

— І ось ми розмовляємо. Чим ви прив'язали його до себе?

— Не скажу. Може, кращого кусня дав? А, може, йому сподобалось ходити зі мною до лісу, де я часто гуляю?

Правда, він там наче й не тримається мене, не заважає бути самому, але з поля зору не випускає. Теща моя зразу його не сприйняла. І він, до речі, її теж. Пішли якось у ліс сім'єю, засперечалися, де вибрати місце, щоб розташуватись, теща підняла голос, то Рудик обхопив мене обома лапами і почав на неї гавкати — захищав, значить.

Сміха було...

Можливо собаці подобається спосіб наших стосунків — я не прив'язую його до хати, а даю повну волю. Він приходить на третій поверх, шкрябає в двері лапою і лежить біля мого столу, поки я працюю. А, це, як правило, до години ночі або й пізніше. Інтуїтивно чую, коли я маю скінчити, йде до дверей і проситься надвір. Там собі десь і ночує.

Рудик, видно, з телепатів. Коли я збираюся їхати у відрядження, то йому не треба звіряти свої передчуття з Інститутською канцелярією — залишається на ніч в хаті, надвір його не випускає.

Одного разу, правда, прогавив і, поскільки не бачив мене вранці біля дому, побіг до інституту, обманув вахерів і до самого вечора лежав під дверима кафедри, поки не подзвонили дру-

жині, щоб забрала.

Інколи даються взнаки генію його батьків. Помітити в лісі білку, зажене на дерево, гавкає і весь час позиркує на мене: «Ну, чого, мовляв, стоїш? Роби щось! Я ж тобі тримаю здобич».

— А на незнайомих людей, які підходять до вас у лісі, як реагує?

— Спершу в нього їжа-чилася шия і темніли очі, але я дав зрозуміти, що поведінка його не джентльменська і вдарив Рудиківі пояснювати нічого не треба.

...Зворушливо?

Ще б пак!

То ж, коли побачите симпатичного рудого пса біля входу до того корпусу, в якому кафедра металорізальних верстатів, не гоніть його і не лякайте — це вірний «дальго» доцента Комісаренка, який терпляче жде свого улюбленого друга.